FÓKUSZPONT

NEHÉZKESEN INDUL AZ UNIÓS MIGRÁCIÓS PAKTUM VÉGREHAJTÁSA

Noha a Migrációs és Menekültügyi Paktum már életbe lépett, Németország továbbra sem tudja visszaküldeni Olaszországba és Görögországba a menedékkérőket.

Bár a német hatóságok szerint Olaszországnak és Görögországnak több száz menedékkérőt kellene tőle visszafogadnia, a Paktum június 12-i életbelépésének kezdete óta mindössze két-két személyt sikerült visszaszállítani a két országba – derült ki a német szövetségi belügyminisztérium adataiból.

A német–olasz vita hátterében a szabályok eltérő értelmezése áll. A két ország között nézeteltérés alakult ki arról, hogy visszamenőlegesen, a június 12. előtt Olaszországba érkezett, majd onnan továbbutazó menedékkérőket is vissza kell-e fogadnia Romániának az új szabályok alapján. Olaszország álláspontja szerint a visszafogadási kötelezettség csak az új rendszer alkalmazásának kezdete után érkezőkre vonatkozik, miután egy korábbi kétoldalú megállapodás értelmében a június 12. előtti ügyeket lezártnak tekintik. Németország ugyanakkor vitatja ezt az értelmezést. Sebastian Münzenmaier német parlamenti képviselő „viccnek" nevezte az átadások alacsony számát.

Az Európai Bizottság július 15-i értékelésében már felhívta a figyelmet a menedékkérők átadásával kapcsolatos nehézségekre. A jelentés szerint a június 12. és július 7. közötti időszakban Olaszország tizenkét tervezett átadást utasított el, annak ellenére, hogy az új szabályozás értelmében a fogadó tagállam nem tagadhatja meg egyoldalúan az átadást, hanem alternatív időpontot kell javasolnia. A bizottsági dokumentum szerint nincs arra utaló jel, hogy az olasz hatóságok aktívan együttműködnének más tagállamokkal az átadások újraindításához szükséges gyakorlati és logisztikai lépésekben. Noha Róma hivatalosan elfogadja a kérelmeket, az új szabályok alapján kezdeményezett tényleges átadásokat a vizsgált időszakban nem hajtotta végre.

Más tagállamok is újraindították az Olaszországba irányuló átadásokat. Svédország augusztusban hajtotta végre az első igazolt átadást 2022 vége óta, amikor Róma felfüggesztette a dublini visszafogadásokat. Noha a svéd migrációs hivatal szóvivője szerint további átadások egyelőre nincsenek tervben, a svéd kormány szerint gördülékenyen működnek az eljárások. Finnország szintén jelezte, hogy megkezdte az átadások előkészítését.

A Bizottságnak október 15-ig kellett volna újabb értékelést készítenie a felelősségi szabályok alkalmazásáról. Az European Law Blog 2026. október 23-i elemzése szerint ha a Bizottság rendszerszintű hiányosságokat állapít meg a felelősségi szabályok alkalmazásában, Olaszország továbbra is megtarthatná a „migrációs nyomás alatt álló tagállam" minősítést, a többi tagállam azonban mentesülne az Olaszországgal szemben vállalt szolidaritási hozzájárulások kötelezettsége alól.

Eközben Athén, korábbi gyakorlatával felhagyva, immár elismeri visszafogadási kötelezettségét. A vizsgált időszakban nyolc tagállam nyújtott be átvételi kérelmeket vagy visszavételi értesítéseket Görögországhoz, amelyekre neki a szabályok szerint egy hónapon belül kell reagálnia. A nyolc tagállam átadások folyamatainak eredményességéről egyelőre nem áll rendelkezésre átfogó összesítés.